

convocat pel Centre, que obtingué, el 1984, el reusenc Andreu Sotorra.

Premi Emília Coranty i Llurià; Fundació Ciutat de Valls, Valls 1986.

Catàleg de l'exposició organitzada amb motiu de la concessió d'aquest premi en què s'inclou l'obra d'Anton Roca, que guanyà.

Ràtzia, a "Tzara", 6, Tarragona, 1986, p. 8.

Anton Roca presenta un segon comunicat de Movart en el qual, a més de continuar la teoria, explicita tres realitzacions pràctiques.

SUNYER, Magí. *Modernisme al Camp*, a "Tzara", 6, Tarragona, 1986, p. 7.

Article divulgatiu i de volgut contingut ideològic en el qual es dibuixa l'actitud de la colla de l'Aladern i se'n defineix la seva particularitat dins el modernisme català: "un modernisme més visceralment revoltat i més pamfletari".

(VENTURA) Núria. *Anton Roca i Ramon*, a "Cultura", núm. 448, Valls, gener 1986, pp.9-11.

Llarga entrevista amb el pintor alcove-renc en què es fa una repassada per la seva activitat artística, des de les primeres exposicions per allà al 1980 fins a l'obtenció del premi Emília Coranty 1985, la seva tasca com a responsable de la Sala Capella de Sant Roc, el seu projecte Ràtzia, etc.

ALCOVER DES DE L'ALBIOL

FORT I COGUL, Eufemià. *L'Albiol. Notícies històriques* (seguit de les Ordinacions de 1700 a cura de Pere Anguera), Ajuntament de l'Albiol, 1985; 131 pp.

Les circumstàncies van fer que la partió entre els termes d'Alcover i l'Albiol es convertís, alhora, en límit entre dues comarques. Tanmateix, lluny de ser dues realitats distanciades, força aspectes de la història d'ambdós municipis presenten un tarannà comú. Això és el que observem, de bones a primeres, en aquesta monografia ja fa temps escrita (uns 15 o 20 anys), però que fins ara no ha pogut veure la llum.

Un primer tema d'interès, tothora motiu d'especulació, és el dels antics límits territorials, prou imprecisos en la documentació que es conserva. Pel que fa a Alcover, sempre s'ha esmentat el text de la Carta d'Acapte de 1166, en què es fixen els de migdia amb el torrent de les Voltes i de ponent amb la serra de l'Albiol. Això donaria una línia de direcció NW-SE que marcaria la separació entre Alcover, d'una banda, i l'Albiol i la Selva, de l'altra. Hem d'entendre, en aquest sentit, que la serra de l'Albiol definiria les muntanyes a ponent del Glorieta, mentre que el torrent de les Voltes és el que, encara amb aquest nom, discorre per sota l'actual carretera de l'Albiol fins a fer cap a la riera de la Selva. E. Fort ens ho precisa una mica més tot refent el procés de repoblació. Així, ens recorda com el 1158 Ramon Berenguer IV dictà carta en què fixava els límits de l'Albiol fins al riu d'Alcover (Glorieta) per la banda de llevant. Així mateix, donava l'aigua, amb totes les ribes i pastures, del citat riu al terme esmentat. Fins al 1165, el torrent de les Voltes de l'Argenteria separava els termes de l'Albiol i de la Selva. Aleshores, el terme d'Alcover no estava configurat encara i això volia dir que el de l'Albiol arribava fins més avall, potser acostant-se a Paret Delgada. Dit en altres paraules, el terme de l'Albiol

devia interferir-se totalment entre el de la Selva i el que seria Alcover. Amb el temps, però, aquest dos termes anirien menjant terreny a aquell, potser donant lloc, alhora, al petit territori del Burguet. Aquesta opinió d'Eufemià Fort no està, sense cap mena de dubte, mancada d'interès i s'erigeix en el primer intent de precisar els exactes límits dels primitius termes. Hi ha moltes coses, però, per resoldre: per exemple, que la repoblació del Burguet és anterior a tot això. Tanmateix, l'opinió de Fort ja és una bona base de partida.

El fet, que hem esmentat, que ja des d'antic Alcover limiti per la plana amb la Selva ha originat que l'Albiol hagi estat relacionat amb Alcover bàsicament per la muntanya. Això vol dir que més que amb el terme d'Alcover pròpiament dit hi ha hagut una estreta relació entre l'Albiol i l'antic terme de Samuntà, cosa que té el seu reflex en la pertinença de bona part d'aquest a la parròquia albiolenca. E. Fort inventaria tot un seguit de masos que es trobaven, precisament, en aquesta situació; és a dir, en terme samuntanenc i parròquia de l'Albiol. Entre altres, consignem les cases de Baix, del Mig i de Dalt, documentades el s. XVI, el mas Ros, també documentat a partir del XVI, els masos de Tinet o Tina i de Felip, que apareixen el XVII, els de Pauet o Pau, de Rafelet i de la Roca, que es documenten d'encà del XVIII, i els més moderns de Catxó, de Giment i de Maseter, així com alguns sense datar, com el de Mestaca o el de la Xacra, i algunes variants, com el de Benitxo (de Pau) o el de l'Estaca (Mestaca). Sens dubte, però, l'edifici més important que s'esmenta en aquest capítol és l'ermita de les Virtuts. Allò que en diu Eufemià Fort no ho consignem aquí perquè, bàsicament, és un resum (de vegades còpia) del llibret de Sanç Capdevila que vam publicar en el nostre número 26.

J. CAVALLÉ

ESTRALLS DEMOGRÀFICS EL S. XIV

GORT, Ezequiel. *El Camp entre 1321 i 1358: Una proposta demogràfica*, dins "Miscel·lània en homenatge a Salvador Vilaseca i Anguera", Reus, 1985, pp. 43-53.

Les dades demogràfiques de l'Edat Mitjana —que han estat publicades en diverses ocasions per gent com Eufemià Fort o Josep Iglésies i que nosaltres vam incloure en el nostre butlletí 27, p. 29— ofereixen una gran dificultat d'interpretació ja que es redueixen a una simple xifra que ben sovint no té res a veure amb la realitat. En aquest treball, Gort es proposa estudiar un petit període, emmarcat per la data del primer fogatge conegut, el de 1358, com a data posterior, i pel primer recompte comunal, el de 1321, com a data primera. Utilitzant a voltes mètodes més o menys aritmètics —i, per tant,